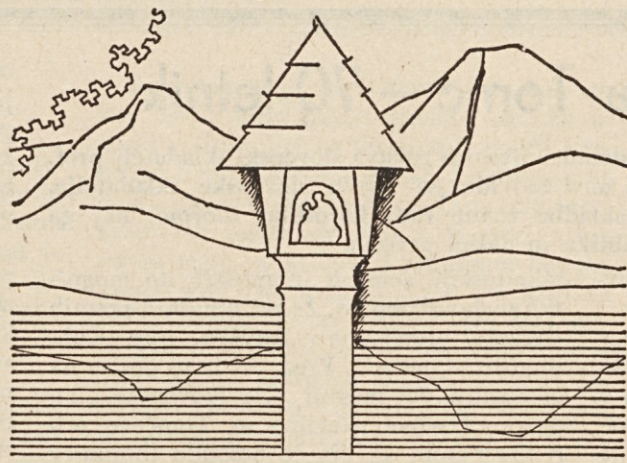

NAS TEDNIK

**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt **P. b. b.**

LETNIK XXII / STEVILKA 1

CELOVEC, DNE 2. JANUARJA 1970

CENA 2.50 ŠILINGA

Narodni svet na pragu leta 1970

Koroški Slovenci stojimo na pragu za nas vse prav gotovo pomembnega leta 1970. Že v prvih mesecih bo avstrijsko oziroma koroško prebivalstvo odločalo o novem sestavu državnega zbora, deželnega parlamenta ter občinskih svetov. Da bi vsestransko prepoznali položaj, v katerem se znajdemo koroški Slovenci pred tako važnimi političnimi odločitvami, so se 21. decembra popoldne v kletni dvorani Mohorjeve hiše v Celovcu zbrali delegati Narodnega sveta koroških Slovencev iz približno štiri-desetih južnokoroških občin. Po referatu »Narodni svet pred volilnimi odločitvami v letu 1970«, ki ga je imel predsednik Narodnega sveta dr. Reginald Vospernik, se je razvila živahna diskusija.

Dr. Vospernik je v svojem govoru najprej nakazal najvažnejše narodno-politične ukrepe in dogodke v letu 1969. 24. in 25. januarja je bivala veččlanska delegacija obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev na uradnem obisku v Ljubljani. Osrednja prireditev Narodnega sveta koroških Slovencev 9. novembra je bila pogled nazaj in pogled naprej na bodoče naloge, ki nas čakajo. Viden izraz skupnega dela obeh organizacij koroških Slovencev so, tako je poudaril govornik, koroški kulturni dnevi (o njih poročamo na posebnem mestu) ter šolski koncept, ki sta ga izročili obe organizaciji prosvetnemu ministru dr. Mocku ob razgovoru v dunajskem parlamentu 15. decembra. Narodni svet pa je tudi v okviru danih možnosti sodeloval v Federalistični uniji evropskih manjšin.

Nato je nakazal predsednik v svojem referatu današnjo politično situacijo. Prepoznal je razne možnosti odločitev pri deleznozborskih volitvah, hkrati pa poudaril, da se ne kaže podajati v geto v dani politični situaciji.

Živahna debata, ki je nato sledila, je prikazala z raznih gledišč problematiko takega ali drugačnega volilnega zadržanja. Predvsem so bile poudarjene krajevne težave, v katerih se znajdejo volilci v tej ali oni občini. Po vsestranski in temeljiti presoji je prišel zbor zaupnikov Narodnega sveta koroških Slovencev v tajnem glasovanju do ustreznega sklepa glede deleznozborskih volitev. Koroški Slovenci se bodo znašli v letu 1970 močnejše kot kdaj prej v položaju tehničnih odločitev. V tem letu, na katerega pragu stojimo, se bo spomnila koroška dežela na slovesen način plebiscita leta 1930. Na tem mestu smo že ponovno poudarili, da bi nudila prav ta slovesnost večinskemu narodu ugodno priliko, da privedejo odgovorni v deželi in državi nasprotja, ki žal še vedno obstajajo, do dokončne sprave med narodoma v deželi. Imamo sicer prav po zadnjih sramotljivih in kulturnega naroda nevrednih dogodkih okoli dražbe vetrinjskega gradu povod domnevati, da smo od take sprave na osnovi resnične enakopravnosti in resnične tolerance bolj oddaljeni kot kdaj poprej. Vendar kljub temu trdno upamo, da so prav ti dogodki odprli večini naših nemških sodeželanov oči; vetrinjska komedija je bila zares žalostna uvertura v spominsko leto 1970.

Pričakujemo, da nas bo leto 1970 tudi približalo cilju realizacije vseh pravic, ki

Vzhod in Zahod na Dunaju

Kot znano so bili v Helsinkih razgovori med Združenimi državami Amerike in Sovjetsko zvezo o omejitvi strateškega oboroževanja, tako imenovani razgovori SALT (Naš list je o tem redno poročal).

Ti pogovori so se po desetih sejah in po celi vrsti sestankov na ravni strokovnjakov med obema velesilama, trajali so en mesec in pet dni, zaključili zadovoljivo.

Na zadnjem sestanku obeh delegacij na sedežu sovjetskega poslaništva v finski prestolnici so hkrati v Helsinkih, Washingtonu in Moskvi objavili skupno uradno sporočilo o razgovorih, v katerem je med drugim navedeno, da se bodo prva pogajanja

med Združenimi državami Amerike in Sovjetsko zvezo začela na Dunaju 16. aprila letos, in da se bodo potem nadaljevala ponovno v Helsinkih.

Kot je znano, je vprašanje sedeža prihodnjih pogajanj povzročilo nekaj težav, saj so sovjetski predstavniki predlagali Helsinke, ameriški pa Dunaj in Ženevo.

Uradno sporočilo pravi, da so bili razgovori koristni in da je vsaki strani sedaj omogočeno, da boljše razumeta stališče druge. Rečeno je tudi, da je bil dosežen sporazum glede skupka problemov, ki bodo predmet prihodnjih razgovorov na Dunaju.

Mirovni poziv svetega očeta

Z gorečim pozivom je papež Pavel VI. na sveti dan, 25. decembra, v svojem nagovoru pozval človeštvo k miru in spravi. Poglar katoliške Cerkve je posvetil večji del svojega govora, kot v prejšnjih letih, krvavim spopadom v svetu.

Pred več kot 25 tisoč verniki iz vsega sveta, ki so se v sončnem vremenu zbrali na velikanskem trgu cerkve sv. Petra, je sveti oče v svarečih besedah pozval svet, naj konča vojne v Vietnamu, Nigeriji in na Srednjem vzhodu.

V ostrih besedah pa je papež Pavel VI. obsodil tako imenovani humanizem, ki naj

bi deloma nadomestil krščanstvo ali ga celo čisto izpodrinil. »Resničnega humanizma brez Kristusa obče ni!«, je dejal papež. Če se postavlja človek nad vsem brez Boga, ga bo »lastna teža« podrla na tla.

V jutranjih urah svetega dne, je papež prebil v ubožnem predelu Rima ter bral sveto mašo, potem pa je napravil obhod po cestah tega dela mesta in obiskal neko od žalosti obupano družino, ki je pred kratkim izgubila očeta. Globoko presunjen nad ubožtvom pokojnikove družine, ji je sveti oče daroval, preračunano v našem denarju, 12.000 šilingov.

Junaški podvig izraelskih mornarjev

Pet hitrih vojnih izvidniških ladij, namenjenih raketni oborožitvi, ki so jih v Cherbourgu izdelali za Izrael in ki so pozneje zapadle pod udarec embarga, zaradi česar jih je Izrael formalno prodal norveški trgovski družbi »Carboat and Weil«, je na skrivnosten način izginilo iz francoskega pristanišča in priplulo v Izrael.

Kaj se je zgodilo? Kot so pozneje sporočili, so vodile ladje izraelske posadke, ki so bivale že nekaj mesecev v Cherbourgu, da bi tako kot prejšnjih sedem pred embargom dobavljenih ladij, prepeljale v Izrael. Tem izraelskim posadkam se je baje pred sedanjim skrivnostnim odhodom pridružilo še nekaj častnikov, ki so jih označili kot Norvežane. Po uradnem sporočilu francoskega vojnega ministrstva, češ da so teh pet nekdanjih vojnih ladij zares prodali norveški tvrdki in da je francoska vlada za to prodajo dala privolitev. Glavni direktor ladjedelnic v Cherbourgu je izjavil, da je zanj važno samo to, da je omenjena norveška civilna ladijska družba ladje normalno plačala v znesku 55 milijonov frankov.

Toda Norveška pri tem odklanja vsako zvezo, ker v Oslu podjetja »Carboat and Weil« ne poznajo. Pač pa ima ta družba

formalen poštni predal tudi v Oslu. Zraven tega je norveško zunanje ministrstvo sporočilo, da v Parizu ne bo vložilo uradnega protesta, ker na ladjah, ki so izplule iz Cherbourga, niso izobesili norveške zastave, na krovu ni bilo nobenega norveškega državljanca. Zato je za Norveško zadeva končana.

Izraelski policaj v Winterthuru oproščen

Pred sodiščem v Winterthuru v Švici se je zaključil senzacionalni sodni proces proti palestinskemu gverilcem — zaradi atentata na izraelsko letalo 18. februarja 1969 na žiriškem letališču. Pri napadu so smrtno ranili pilota letala. Pred sodiščem se je zagovarjal tudi izraelski policaj Mordehai Rahamin, ki je v istem trenutku odgovoril s strelji proti napadalcem in ustrelil četrtega atentatorja.

Obsodba se glasi: trije obtoženi palestinski komandos so bili obsojeni po 12 let ječe, medtem ko je sodišče izraelskega policaja oprostilo vsake krivde, češ da je ubil atentatorja palestinskega v samoobrambi. Tako se je končal pravično eden izmed najbolj razburljivih mednarodnih sodnih procesov zadnjega časa.

Dajan za nadaljno zasedbo

Izraelski obrambni minister Moše Dajan je v ponedeljek v Tel Avivu izjavil, da ne izključuje možnosti zasedbe vzhodnega brega reke Jordana: zasedba dvajset kilometrov širokega varnostnega pasu na vzhodnem bregu črte premirja, bi bila edina možnost očuvati se pred napadi arabskih komandosov na izraelske naselbine.

Dajan je v svojem govoru tudi posvaril Libanonce, naj nikar ne pustijo na svojem ozemlju organizirati tretje fronte arabskih komandosov proti Izraelu. Posledice, ki bi mogle nastati zaradi tega, bi moral trpeti Libanon sam. Kaj lahko potem Libanon

Koroški kulturni dnevi v Celovcu

Obe organizaciji koroških Slovencev sta priredili v dneh od 28. do 30. decembra 1969 v celovski Delavski zbornici prve Koroške kulturne dneve. Prireditelj je bila odlični uspeh, če pogledamo visoko kakovost predavanj, ki so jo zagotovili predavatelji, številni obiski, rojaki s podeželja, dijaki, študentje, učitelji in drugi izobraženci, zlasti pa učinek predavanj.

Kot prvi je predaval Vladimir Klemenčič, direktor geografskega inštituta na ljubljanski univerzi, o sodobnih spremembah socialne in gospodarske strukture na Koroškem. Nedeljski popoldan je orisal nekatera važna obdobja v zgodovini koroških Slovencev (Bogo Grafenauer: Karantanija v 9. in 10. stol.; Valentin Inzko: Andrej Einspieler; Tone Zorn: Koroško slovensko vprašanje v politiki in publicistiki po letu 1926); univ. prof. Fran Zwitter pa je predaval o zgodovinskem razvoju prebivalstva na Koroškem in njegovih socialnih osnovah.

V ponedeljek dopoldne je predaval Tine Logar o slovenskih koroških narečjih, naš koroški rojak Pavel Zdovc pa je v specialnem predavanju pokazal primere moderne vokalne redukcije v podjunskem narečju. France Bezljaj, znani ljubljanski etimolog in strokovnjak za krajevna imena, je opozoril na arhaizme v koroških narečjih, medtem ko je ga. Breda Pogorelčeva orisala koroški delež pri oblikovanju slovenskega knjižnega jezika.

Ponedeljkov popoldan je bil posvečen slovenskemu koroškemu slovstvu (Erik Prunč, asistent za slavistiko na graški univerzi: Slovenska koroška literatura do leta 1848; Jože Koruza: Starejša slovenska koroška drama; France Zadavec: Problem narodne zavesti v prozi Prežihovega Vrancana; Matjaž Kmecl: Novejša slovenska literatura na Koroškem).

Tematika predavanj v torek dopoldne je obsegala koroško glasbo, ljudsko pesem in pripovedništvo (Janez Höfler: Starejša koroška umetna glasba; France Cigan: Koroška ljudska pesem danes; Milko Matičetov: Slovenska koroška ljudska pravljica; Pavle Zablatnik: Slovenska pripovedka na Koroškem), medtem ko so popoldanska predavanja obravnavala umetnost na Koroškem (Nace Šumi: Koroška umetnost v slovenskem okviru; Marjan Zadnikar: Tipološke povezave v romanski arhitekturi tostran in onstran Karavank; Fran Stele, nestor slovenskih umetnostnih zgodovinarjev, pisec številnih tehničnih razprav in knjig: Pozno srednjeveško slikarstvo na Koroškem).

O tej edinstveni prireditvi bo NT poročal podrobneje v prihodnji številki.

■ Pred iraškim revolucijskim sodiščem so obsodili v Bagdadu na smrt 13 oseb, med temi tudi eno žensko, zaradi špionaže. Ta ženska je prva Iračanka, ki je bila obsojena na smrt; bila je učiteljica angleščine v Bagdadu. Z njo je moral v smrt tudi njen mož.

■ Ob prihodu ameriškega podpredsednika Spira Agnewa v Manilo na Filipinih, je neznana oseba zalučala v njegov avto steklenico, napolnjeno z razstrelivom. Pri eksploziji k sreči ni bil ranjen nihče. Agnew bo obiskal deset azijskih držav.

pričakuje, pričajo egiptovska mesta El Kantara, Suez in Ismajlija. V ostalem, je dejal izraelski obrambni minister, je bila, kot pišemo zgoraj, konferenca v Rabatu neuspešna, tako da se v doglednem času na Bližnjem vzhodu ne bo nič spremenilo.

Profesor Matija Tomc — 70-letnik

Na božični praznik je obhajal sedemdesetletnico rojstva slovenski skladatelj prof. Matija Tomc. Ker prof. Tomc spada med najvidnejše živeče slovenske skladatelje, in še posebej, ker so številne njegove skladbe znane tudi koroškimi zborom, naj ga danes predstavimo bralcem našega tednika in našim pevcem.

Najprej nekaj podatkov iz njegovega življenja:

Matija Tomc se je rodil 25. dec. 1899 v vasi Kapljišče v Beli krajini. Temeljno izobrazbo je prejel v ljudski šoli doma in v Novem mestu, na to pa v škofijski gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano. Po maturi je vstopil v ljubljansko bogoslovje in bil po štirih letih posvečen za duhovnika.

Ves čas svojih študij se je zelo zanimal za

mladinskih, ženskih in moških do mogočnih mešanih zborov. Že pri umetnih pesmih srečamo prenekatero koroško, npr. Kuhlingovo »Pomlad«. Pred leti je to pesem na akademiji pel mešani zbor Slovenske gimnazije. Posebno številne so Tomčeve priredbe pesmi, ki jim je besedilo in napev zložila Milka Harmanova. Med temi sta najbolj znani »O Podjuna« in »Jutri bo v Libučah sejme«.

glasbo. Že v Novem mestu se je učil vijolino in klavir, v St. Vidu pa potem še orgle. Glasbene študije je poglobil na ljubljanskem konservatoriju, predvsem pa na Dunaju na glasbeni akademiji, ki jo je po štirih letih z odliko dovršil v kompoziciji in orglah. Hhrati se je privatno učil solopetja in kot pevec sodeloval pri dveh dunajskih zborih.

Po končanih glasbenih študijah je bil nekaj let profesor glasbe na škofijski gimnaziji v St. Vidu, po vojni pa je prišel za župnika v Domžale, kjer še zdaj deluje kot dušni pastir. Ves ta čas je deloval tudi kot glasbeni pedagog, predvsem pa kot skladatelj.

Tomčevo glasbeno delo je izredno bogato. Skušajmo ga pregledati v glavnih obrih. Pri tem bomo s posebnim veseljem mogli ugotoviti, da je koroška pesem bila vedno obilno deležna Tomčeve pozornosti.

Na področju svetne glasbe je prof. Tomc ustvaril številne skladbe za razne zборе: od

Prof. Tomc je duhovnik. Zato je razumljivo, da so med njegovimi zborovskimi skladbami zelo številne cerkvene: preproste Marijine in evharistične, ki jih je izdal v raznih zbirkah, in velika zborovska dela, večinoma z orgelsko spremljavo. To so razne maše, npr. latinska za veliko noč, sestavljena na podlagi slovenskih velikonočnih pesmi; novejša »Maša sv. Jožefa« na slovensko liturgično besedilo, ki jo pojejo mnogi slovenski zbori na Koroškem; med tako imenovanimi slovenskimi mašami iz predkonične dobe pa so na Koroškem zbori mnogo peli »Pristopil bom k oltarju«.

Prof. Tomc je obogatil tudi našo orgelsko literaturo: zložil in izdal je nekaj zvezkov preludijev.

Najvažnejše področje Tomčevega glasbenega dela pa je slovenska ljudska pesem. Za to delo je Tomca pridobil France Marolt, ustanovitelj in odlični pevovodja akademskega zbora v Ljubljani. Tomc je najprej

obdelal celo vrsto napevov rodne Bele krajine, pozneje pa tudi iz ostalih slovenskih pokrajin. Te Tomčeve koncertne priredbe komaj moremo imenovati priredbe. To so že bolj samostojna umetniška dela, ki le še v osnovi ohranjajo prvine ljudske pesmi.

Mnogo številnejše so Tomčeve preproste prireditve ljudskih pesmi za najrazličnejše zборе. Izdal jih je v tako imen. zbirkah pokrajinskih pesmaric, kot so »Igraj kolce«, »Pridi Gorenjc« in druge; mnogo tudi v samostojnih zvezkih, npr. »Slovenske narodne« za moški zbor pozneje tudi za ženski zbor.

Tudi tu moremo ugotoviti: koroška ljudska pesem je bila deležna še prav posebne pozornosti prof. Tomca. Priredil jih je na najrazličnejše načine. V zbirki »Gremo v Korotan« je priredil nekaj koroških ljudskih pesmi kot samospeve, to je — za glas in klavir. Nekaj koroških napevov je uporabil celo v instrumentalnih skladbah za klavir, pa tudi za orkester, npr. Varijacije na pesem »Od kneza Marka«.

Največ je zopet Tomčevih preprostih priredb za razne zборе. Kako je prof. Tomc znal tu zadeti pravi ljudski ton, je najboljši dokaz to, da segajo po njih preprosti podeželski zbori prav tako radi kot naši vrhunski zbori.

Še nekaj naj omenimo. Ko so pred leti Selani imeli še prvovrsten mešani zbor, so z velikim uspehom igrali Tomčev »Slovenski božič«: Tomc je iz ljudskih božičnih pesmi zelo posrečeno sestavil zgodbo sv. noči, katero morejo predstavljati tudi na odru.

Ko je te dni prof. Tomc obhajal svoj 70. rojstni dan, se mnogim njegovim častilcem pridružujemo tudi mi z vsemi našimi zbori in pevci. Čestitamo mu k tako bogati žetvi, na katero more ob tem življenjskem jubileju z veseljem gledati on sam, s hvaležnostjo pa tudi ves slovenski narod doma in v zamejstvu: končno je njemu poklonil svoj bogati kulturni dar.

Hvala mu posebej za vso skrb in ljubezen, ki jo je pri tem izkazal naši prelepi koroški pesmi!

Na mnoga leta!

Dr. F. C.

Podelili so Nobelove nagrade

V sredo, 10. decembra 1969 so v Stockholmu in Oslu podelili Nobelove nagrade. V Stockholmu so podelili sedem nagrad. V stockholmski koncertni hali je v tradicionalni ceremoniji podelil 87-letni švedski kralj Gustav VI., nagrade za fiziko, kemijo, gospodarske znanosti (ekonomijo) in literaturo.

Pet lanskih Nobelovih nagrajencev je osebno sprejelo nagrado, ki znaša 375.000 švedskih kron, kar je približno dva milijona avstrijskih šilingov.

Za sprejem nagrad so poverili svoje kolege 74-letni norveški znanstvenik Ragnar

Frisch, kateremu so podelili Nobelovo nagrado za ekonomske vede in Nobelov nagrajenec za književnost Samuel Beckett. Prvi ni mogel v stockholmski avditorij, ker je bolan, drugi pa, ker sovraži reklamo. Ostali Nobelovi nagrajenci so Amerikanec Muray Gelman za fiziko. Norvežan Odd Hassel in Anglež Derek Barton za kemijo. Za medicino so nagradili ameriške znanstvenike Maxa Delbruka, Alfreda Hersheya in Salvadorja Durio, za ekonomijo pa so poleg Frischa nagradili še Nizozemca Jana Tinbergena.

Tudi na univerzi v Oslu so v sredo, 10. dec. 1969, podelil Nobelovo nagrado za mir, ki jo je dobil predsednik mednarodne organizacije za delo (ILO) A. David Morse.

Umrl je dr. Miha Krek

V Clevelandu v Združenih državah je umrl 18. novembra dr. Miha Krek, eden izmed vodilnih politikov predvojne Slovenske ljudske stranke. Pokojni dr. Miha Krek se je pod odhodu z univerze ves posvetil politiki, postal je državni poslanec ter minister v raznih jugoslovanskih vladah v desetletju pred vojno. Po nemškem napadu na Jugoslavijo je šel z vlado v tujino, kjer se je nastanila v Londonu. Dr. Krek je bil takrat njen podpredsednik. Po drugi svetovni vojni je bil nekaj časa v Rimu, nato pa se je podal v Združene države Amerike.

Bil je nepodkupljiv poštenjak, dosleden katoličan, zastopnik slovenske narodne politike in branilec slovenskih koristi vedno in povsod. Politika mu ni bila borba za oblast ali tekanje za utopijami, temveč nenehno delo za javni blagor, sodelovanje in soodločanje vseh pri javnih zadevah. V tem pogledu je bil pristen demokrat v najboljšem pomenu te oznake.

Zanj veljajo besede, ki jih je on sam zapisal v spomin dr. Francu Kulovcu: »Z njim smo Slovenci izgubili moža, ki je vse svoje življenje in vse svoje sposobnosti dal narodu. Zaslužil bi popoln življenjepis, pa ga nima toliko naših mož, ki so ga zaslužili. Ljubil je svoj narod! Iskreno, brez pridržka in brez fraz. Veliko je trpel, če je videl, da se dogajajo stvari, ki so narodu v škodo. Z njim je odšel v večnost eden onih naših mož, ki je ves predan misli, kako pomagati svojemu narodu do boljših dni, dal narodu vse, zase pa ni ničesar zahteval.«

Vsem svojim članom, dobrotnikom in prijateljem želi zdravo, zadovoljno in srečno novo leto 1970

SLOVENSKO
PROSVETNO DRUŠTVO
»DOBRAČ«
na Brnci

TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — KOMENTAR — TEDENSKO OGLEDALO

DR. ERICH KÖRNER:

„Minoritäten - nicht ‚Fremdkörper‘ sondern Brüder!“

Wir wissen heute, daß das alte Österreich-Ungarn, jener ideale Großwirtschaftsraum Südosteuropas, nicht zuletzt an seiner Unfähigkeit, die nationalen Probleme gerecht zu lösen, zugrunde gegangen ist. So grotesk es klingen mag, auch die Republik Österreich, deren 50. Geburtstag wir im Vorjahr begehen durften, leidet noch immer an der »nationalen Frage«.

Diese umfaßt heute zwei Punkte: die volksmäßige Einordnung der deutschsprachigen Österreicher und deren Verhältnis zu ihren bestenfalls noch 100.000 Köpfe (also anderthalb Prozent) zählenden anderssprachigen und jüdischen Mitbürgern. Vorerst einige Anmerkungen zum

Nationsbegriff,

der ja mit dem Minoritätenschutz eng verbunden ist. Im völkerrechtlichen Sinn bedeutet Nation eine Staatsbürgergemeinschaft / »Staatsnation« (»Vereinte Nationen = Vereinte Staaten; daher sprechen wir auch in Österreich zu Recht von »Nationalfeiertag«, »Nationalbibliothek«, »Nationalindustrie«, »Nationalmannschaft« usw.). Ein bekannter heimischer Völkerrechtler, der Feldkircher

Rechtsanwalt Hochschulprof. Dr. T. Veiter, vertritt zusätzlich den Begriff der »Konsensualnation« als einer von den meisten Staatsbürgern aufrichtig bejahten staatlichen Gemeinschaft. Auch in diesem Sinn sind wir deutsch- und anderssprachigen Österreicher heute zweifellos eine Nation. Strittig ist nur noch die Frage, ob die deutschsprachigen Österreicher auch ein eigenständiges Volkstum / »Kulturnation« darstellen, oder volksmäßig — kulturell dem deutschen Volk zuzurechnen sind. Während Holländer und Flamen schon seit vielen Generationen die eigenständige »niederländische Kulturnation« bilden, die Luxemburger und Elsaß-Lothringer, aber auch die Deutschschweizer einen ähnlichen Weg beschritten haben, ist ein solcher Prozeß bei den deutschsprachigen Österreichern erst seit der siebenjährigen deutschen Besetzung unseres Vaterlandes allgemein sichtbar geworden. Das soll nicht heißen, daß es sich bei der österreichischen Kulturnation um eine — wie ihre deutschnationalen Gegner so gern behaupten — »Retortenschöpfung« handelt. In den Alpenländern pflegte man instinktmäßig unsere Schriftsprache-Genos-

3 sen jenseits des Inns seit eh und je »die Deutschen« zu nennen. Hier fühlte sich das Volk eben schon immer als etwas Eigenständiges, nämlich als Österreicher. Hingegen wurde Generationen von Mittel- und Hochschülern von den meist deutschnational orientierten akademischen Lehrern eingebracht, die »Deutschösterreicher« seien mit den »Reichsdeutschen« durch eine gemeinsame Kultur und Geschichte verbunden und die dazwischen liegende Grenze sei daher »wider die Natur«.

Tatsächlich verbinden uns mit unseren jahrhundertelangen schicksalsgenossen im Donauraum Geschichte und Lebensstil weit stärker als mit den sprachverwandten Deutschen! Vergessen wir nicht, daß wir die deutsche Schriftsprache in der Regel erst in der Schule erlernen und unsere heimatische Mundart unsere wahre Muttersprache darstellt. So wird etwa ein in unverfälschten oststeirischen Dialekt Sprechender wohl vom Niederösterreicher oder Tiroler, kaum aber von einem Schwaben oder Franken und ganz gewiß nicht von einem Westfalen oder Sachsen verstanden werden. Die gemeinsame Schriftsprache allein prägt noch keine Kulturnation und beweist noch kein gemeinsames Volkstum. Wäre dies so, müßten auch Kroaten und Serben oder Engländer und Nordamerikaner »ein Volk« darstellen — gegen welche Annahme sie entschieden protestieren würden.

Ein kurzer geschichtlicher Rückblick vermag uns ebenfalls zu beweisen, daß es sich bei uns Österreichern keineswegs um einen, bloß »durch künstliche Grenzen vom Muttervolk getrennten deutschen Stamm« handelt. Der eigene österreichische Volkscharakter fußt nicht zuletzt auf seiner vielschichtigen »Ahnengalerie«, die sich sogar von der der sprachverwandten Bayern deutlich unterscheidet. Abgesehen davon weist unser Siedlungsraum schon sehr früh eine eigene staatliche Tradition auf, die nur zeitweise mit der des deutschen Raumes lose verbunden gewesen ist.

Es ist auch falsch, von einer nur »tausendjährigen« Geschichte Österreichs zu sprechen und geradezu lächerlich, sie in Schulbüchern mit dem »Leben der alten Germanen« einzuleiten!

In unserem Raum hat, soweit sich seine Siedlungsgeschichte zurückverfolgen läßt, kein sich neu niederlassendes Volk das bereits hier lebende Bauerntum ausgerottet, sondern sich — zumindest nach einiger Zeit — mit ihm vermisch und ihm, zumeist auf Grund seiner höheren Zivilisationsentwicklung, allmählich auch seine Sprache übertragen. Wäre dem nicht so, hätten wir nicht noch heute eine Fülle von Fluß-, Berg-, Orts- und Flurnamen mit illyrischer, keltischer, romanischer und slowenischer Wurzel aufzuweisen.

(Dalje prihodnjič)

Občni zbor Združenja staršev

Občni zbor je bil v soboto, 13. dec. 1969, v modri dvorani Doma glasbe v Celovcu. Po pozdravu in branju zapisnika o lanskem občnem zboru so sledila poročila o stanju gimnazije. Najbolj pereča zadeva je pač lastno gimnazijsko posloplje.

O prizadevanjih v zvezi z gradnjo sta poročala g. Mirko Kumer in ravnatelj dr. Pavle Zablatnik. Dobili smo vtis, da bodo morada le res letos začeli zidati gimnazijo za naše otroke, ki imajo že 13. leto izključno popoldanski pouk. Iz poročil smo razvideli, da se je za zadevo zidanja zelo zavzela Avstrijska Liga za človekove pravice, tako dunajska kot celovška organizacija. Gospod ravnatelj se je zahvalil vsem, ki so se trudili v tej smeri.

Gimnazijo letos obiskuje 438 učencev (239 fantov in 197 deklet), poučuje pa na zavodu 23 profesorjev v 16 razredih. Popoldanski pouk, pomanjkanje prostorov za učila, težave z urnikom, vse naravnost kriči po lastni zgradbi.

Na občnem zboru je bilo sklenjeno poslati brzojavke zveznemu kanclerju in štirim pristojnim ministrom, da pospešijo začetek zidanja. Kot po navadi je bila podana razrešnica staremu odboru. V novi odbor so bili izvoljeni za predsednika Franc Stingler iz Bilčova, za podpredsednika Mirko Kumer z Blata, za tajnico Janja Zikulnig iz

Celovca, za njeno namestnico Milena Gröblacher iz Škocijana, za blagajnika Marija Inzko iz Sveč, za namestnika pa Anton Rutar iz St. Vida v Podjuni. Vsakokrat je član odbora tudi ravnatelj gimnazije. Za preglednika računov sta bila imenovana dr. Mirt Zwitter iz Celovca ter Anton Gabriel iz Leš pri St. Jakobu.

Nato je prof. dr. Stanko Čegovnik osvetlil staršem in vzgojiteljem nekaj vzgojnih problemov. Starši premalo poznajo svoje doraščajoče otroke, zato pa tudi kot vzgojitelji včasih odpovejo. Treba je poznati in se pogledati v telesno in duševno stanje mladostnikov. Telesno, duhovno in socialno dozorevanje se ne izvrši istočasno. Telesno razvit mlad človek še ni duhovno in socialno zrel. Doba mladosti je doba diskusije. Mladenič hoče sam nekaj dognati, ni mu dovolj, da so že drugi isto spoznali. Hoče biti neodvisen in prost. Mladina se tudi stalno spreminja, nima še ustaljenega značaja. Vse to naj bi starši uvideli. Mladina sama spozna, da brez žrtev ni uspehov in da je brez uspehov življenje prazno. Mladini skušajmo pomagati najti pravi smisel življenja.

Po koncu zborovanja pa so se starši v šoli pri profesorjih zanimali za napredek svojih otrok.

Dr. Vospernik v Klubu na Dunaju

Predsednik NSKS, dr. Reginald Vospernik, je 15. dec. 1969 govoril pred člani Kluba slovenskih študentov. Kljub neobičajnemu terminu se je precej študentov udeležilo sestanka. Na žalost se je predavatelj iz zdravstvenih vzrokov moral še isto noč odpeljati nazaj na Koroško. S tem pa je bil čas nekoliko omejen. Gotovo bi bili stavili študentje še marsikatero vprašanje, kajti predsednik NSKS objavlja precej člankov v Našem tedniku in v drugih časopisih. Da študentje te članke zasledujejo, je gotovo; le-ti pa izzivajo vprašanja. Marsikaj bi se dalo pri daljši diskusiji predebatirati.

Dr. Vospernik je prišel na Dunaj kot član delegacije, ki je popoldan obiskala prosvetnega ministra Moka in se z njim pogovarjala o gradnji poslopja za slovensko gimnazijo in o drugih šolskih zadevah koroških Slovencev. Razumljivo je, da je Vospernik porabil priliko in študentom obširno poročal o pogovorih z ministrom. Izvajanja so bila zanimiva, dogodek je bil pač aktualen. V iskrenost ministrovih besed pa nekateri študentje niso mogli prav verovati. Je bilo pač že preveč obljub. Bomo videli, ali bodo imeli konec leta dvomljivci spet enkrat prav.

Predsednik NSKS je opozoril študente še na mahinacije v zadevi okrog vetrinjskega gradu. Seznanil je visokošolce z zadnjimi koraki koroških »domoljubov« in o koraku oziroma pozivu koroškega deželnega gla-

varja. Pa ta točka ni izzvala nobene diskusije, čeprav si z Vetrinjem beli svojo glavo koroški deželni glavar, ki ima gotovo še mnogo drugih opravkov.

Študente je predvsem zanimalo zadržanje Narodnega sveta koroških Slovencev pri naslednjih volitvah. Predsednik NSKS je menil, da samostojen nastop NSKS ne more biti uspešen, to se pravi, ni izgleda, da bi s samostojnim nastopom dosegli mandat. Zagovarjal je pozitivno zadržanje do OeVP do neke mere. To zadržanje omogočajo gotova dejstva.

Dr. Vospernik je nadalje menil, da Slovincem ne bi koristila desintegracija. Zanimiva pa je pri integraciji navadno cena, ki jo za to plačaš. Zavzel se je za neke vrste slovenskega deželnega poslanca v koroškem deželnem zboru, ki pa ne bi imel glasovalne pravice, a bi vselej mogel spregovoriti o problemih koroških Slovencev pred najvišjim deželnim forumom v deželi. Za to bi bila seveda potrebna sprememba deželne ustave. Podrobneje pa se o tej zanimivi misli ni govorilo in tudi ne razpravljalo. Dr. Vospernik se je dotaknil tudi kritike, ki je je deležen prav s strani študentov in menil, da močne opozicije, ki se je pokazala ob njegovi izvolitvi za predsednika NSKS, ne more prezreti, temveč jo mora upoštevati že iz razloga, ker si koroški Slovenci »ne moremo privoščiti močne opozicije«.

Razgovor se je razvil predvsem okoli stikov NSKS z Avstrijsko ljudsko stranko in okoli volitev. Več so diskutanti hoteli izvedeti o terenskem delu NSKS; predsednik je dejal, da je bila v zadnjem času cela vrsta krajevnih sestankov NSKS. V zvezi s šolstvom so se pojavila ista vprašanja kot pri predavanju predsednika ZSO. Na šolskem področju vladajo pri NSKS in pri ZSO enaka gledanja. Eden izmed diskutantov se je ostro obrnil kakor se je izrazil, zoper zlorabo »krščanstva« v politiki. Dr. Vospernik je zavrnil domnevo, da Narodni svet zlorablja krščanski svetovni nazor v politične namene. Bil je zanimiv večer.

Za Klub: Malle

RADIO CELOVEC

PETEK, 2. januarja 1970: 14.15–15.00 Informacije — Zborovska glasba — Cerkev in svet. — SOBOTA, 3. januarja: 9.00–10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 4. januarja: 7.00–7.30 Duhovni nagovor — 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 5. januarja: 14.15–15.00 Informacije — Za našo vas — 18.00–18.15 Pokonciški pogovor. — TOREK, 6. januarja: 7.00–7.30 Duhovni nagovor — Prof. dr. Niko Kuret: Po sledih starih šeg in navad — Mi smo sveti trije kralji (Narodopisno kramljanje) — Trikraljevske pesmi. — SREDA, 7. januarja: 14.15–15.00 Informacije, 5 minut o gospodinjstvu — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev (Ciril — Metod) I. — CETRTEK, 8. januarja: 14.15–15.00 Informacije — Slovenska komorna glasba — M. Rus: Novi časi, nova pravila — Obnašanja (4). — PETEK, 9. januarja: 14.15–15.00 Informacije — Živa pratika — SOBOTA, 10. januarja: 9.00–10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 14.15–14.35 Zeleni gozd je lovčev raj.

PLIBERK

Dne 11. dec. 1969 so zopet zasedali naši občinski očetje. Župan Kristan je bil zaradi boleznih zadržan in je vodil sejo podžupan Kumer-Črčej.

Najprej so sklenili, da vzamejo na dnevni red še dodatno dve točki, in sicer sklenitev doklade na pijače in sladoled in dejavnost občine ob priliki gradnje na guštanjski cesti.

Za prvo četrtletje 1970 so sklenili proračunski provizorij v isti višini kot je bil lansko leto. Potem so sklenili, da ohranijo isto stanje nameščencev in uslužbencev, kot jih je bilo lansko leto tudi za letos. Le na mesto umrlega občinskega delavca Enzija, bodo najeli njegovega namestnika Gregorja Kotnika iz Libuč.

Oba najeta upravna vajuca sta poskusno dobo treh mesecev dobro prestala in se sedaj sklene s Karlom Kulmežem in Filipom Sourijem posebna pogodba o vajištvu. To bo trajalo štiri leta, vendar se vajuca, če naredita izpite, že po treh letih, v četrtem letu lahko nastavita v stopnji e in po pol letu v stopnjo d. Delavca Gregorija Kotnika se namesti z nameščen-sko pogodbo.

Naše prireditve

Katoliško prosvetno društvo Šmihel priredi na dan Treh kraljev, 6. januarja 1970, ob pol treh (14.30) popoldne v novi farni dvorani v Šmihelu igro Engelberta Gangla

»S I N«

Novovitev iste igre bo v nedeljo, 11. januarja 1970, ob pol treh popoldne, prav tako v novi farni dvorani v Šmihelu.

Prisrčno vabljeni!

Otroci in farna igralska skupina vabi na božično igro Prežihovega Voranca

»PERNJAKOVI«

v nedeljo, 4. januarja 1970, ob pol treh popoldne v farni dvorani v Pliberku.

Prisrčno vabljeni!

Farna igralska skupina vabi na igro Prežihovega Voranca

»PERNJAKOVI«

pri Voglu v St. Primožu, dne 6. januarja 1970, ob pol treh popoldne.

Prisrčno vabljeni!

Marija Hafner je lani dogradila v Nonči vesi gostilno z več tujskimi sobami in je sedaj zaprosila za podelitev koncesije za gostilničarstvo. Občinski odbor naj ugotovi potrebo po nadaljnjih gostinskih obratih v kraju oziroma vasi. Odborniki so bili mnenja, da je že dovolj takih obratov, vendar nočejo nikomur prošnje odkloniti. Vsak prosilec naj poskusi točiti in gostiniti. Če bo spreten bo obstal, če ne, bo moral nehati. Zato soglasno podprejo prošnjo prosilke.

Na guštanjski cesti bo ostal, po zgraditvi nove ceste, od hiše Zdovčevega Anzeja do gostilne Kos, stari del ceste nerabljen. Ta del bo dežela popravila in podarila občini v last in oskrbo. Občinski odborniki so sklenili, da nerabljeni del bivše ceste hvaležno sprejmejo kot last občine. Tam bodo potem mogli nastati stavbene parcele, ki bodo imele že svojo pot. Voda in elektrika sta pa tudi blizu.

Veliko pa je bilo prerekanja ob določitvi voznih tarif za uporabo novozgrajene vlečnice na Libič. Prepoceni ne sme biti, ker je vlečnica veliko stala in so vzdrževalni stroški tudi visoki. Drugo pa spet ne more biti, ker bi se revnejši športniki ne mogli voziti. Po dolgem razpravljanju so sklenili, da bo posamezna voznja stala za odrasle 2,5 šil., za otroke pa 1,50 šil. Deset blok-vstopnic bo stalo za odrasle 20 šil., za otroke 10 šil. Kdor kupi karto za en (Nadaljevanje na 4. strani)

IVAN CANKAR:

5

hlapec jernej

Čudno in sitno je bilo Jerneju, ko je stopil v prostrano vežo; strah ga je bilo tistega kraja, ki je bil poln jeze in kletev, hudih in krivičnih pravad in krivih priseg.

Naproti mu je prišel služabnik, suhljat, upognjen stavec, ki je nesel pod pazduho velik sveženj rumenih papirjev.

»Bog daj dober dan!« je rekel Jernej in se je odknil.

»Kaj bi rad?« je vprašal služabnik godrnjaje in je premeril Jerneja s čemernim in neprijaznim pogledom.

»Kaj da bi rad?« se je nasmehnil Jernej in je gledal na suhljatega služabnika globoko dol, dolg do stropa kakor je bil. »Nikogar ne mislim spraviti na vislice, verjemite! Kaj bi človek po nepotrebnem žalil človeka? Drugi naj se pravdajo, drugi naj prisegajo in kolnejo, Jernej se ne bo pravdal! Le poslušajo naj in naj razsodijo, brez jeze in brez zlega!«

Začuden in zlovoljen je gledal knivenčasti služabnik.

»Kaj blebečeš? Koga iščeš?«

»Pravičnega sodnika!«

Služabnik se je namrgodil, pokazal je z dolgim kazalcem na stopnice in je šel.

Culo in škornje na rami, palico v roki je stopal Jernej počasi po temnih stopnicah. Prišel mu je naproti majhen, koščičast kmet, ki je mahal z obema rokama in je bil v obraz ves zaripljen od jeze.

»Razbojnik! Razbojnik! Razbojnik!«

Jernej se je hudo začudil.

»Kdo je razbojnik?«

Koščičasti kmet je hitel mimo in ni nič odgovoril.

»Jeznorit človek!« je pomislil Jernej in je zmajal z glavo. »Med pravične sodnike je šel, pa je našel razbojnik!«

Stal je na hodniku in ni vedel, na katere duri bi potrkal. In ko je stal in gledal, so se odprle duri na stežaj. Zelo dolg in zelo suh človek, črno oblečen, kozjebred, je stopil iz izbe, šel je mimo in je pustil duri odprte.

S klubokom v roki, plah in radoveden je gledal Jernej v izbo. Tam za leseno pregrajo, za veliko, s papirji obloženo mizo je sedel sodnik; debel, plešast gospod z dolgimi brki in nejevoljnim obrazom. Za drugo mizo je pisal mlad pisar.

Sodnik, je vzdignil glavo in je pogledal po strani na Jerneja.

»Kaj pa je?«

Z opreznim korakom je prestopil Jernej prag.

»Pravice iščem, krivico tožim!« je rekel Jernej. »In mislim, da sem prišel na pravi kraj!«

Pisar je nekoliko okrenil glavo in se je nasmehnil, tudi sodnik je privzdignil obrvi.

»Le brž povejte!«

Jernej je zvrnil culo in škornje na klop, stopil je k pregraji in se je naslonil nanjo z obema rokama.

»Sodnik, jaz nisem hudoben človek, nikomur ne privoščim zlega, tudi tistim ne, ki so mi po krivem storili. Pravico meni, drugim ne krivice in ne hudega povračila — to je pravda po božji volji! Zato ne maram, da bi gnali Sitarja iz hiše, s culo in škornji na ramah, kakor sem šel jaz; kaj šele, da bi ga vklepali in ga gnali skozi vas in ga metali v ječo! Tudi okarati ga ni treba pred drugimi ljudmi, zakaj užaljen bi bil — naj sam opravi s svojo vestjo! Pravico, komur pravica — krivičnemu pa usmiljeno prizanašanje in odpuščenje!«

Stmela sta obadva, sodnik in pisar.

»Kaj se ti blede, človek krščanski?« je vzkliknil sodnik. »Kaj nisi ti Sitarjev Jernej s hriba?«

»Tisti sem!« je pokimal Jernej urno. »Štirideset let sem že tisti — Sitarjev Jernej

s hriba! Ampak mladi si je zdaj nekaj izmislil — recimo, sodnik, da si je le za šalo izmislil, le iz porednosti in prešernosti: ná, Jernej, je rekel, poveži culo in vzemi romarsko palico in pojdi! Ne, recimo, voli kupavat ali senó prodajati — temveč na levo pojdi, ali na desno, ali kar naravnost, kamor se ti pot bolj zlozna zdi; in nikoli se več ne povrni! Zdaj si star in, ker ti je hrbet že upognjen, ker se ti kolena že tresajo — zdaj pojdi! Tako je rekel — vi pa odprite bukve, sodnik, in razsodite po pravici!«

Pisar se je nagnil preko papirjev in se je smejal, da so se mu pleča tresla; sodnik je nagubančil čelo.

»Kaj torej hočeš tukaj? Čemu si prišel?« Od čuda je odprl Jernej usta in je molčal.

»Čemu si prišel?« je vprašal sodnik tako osorno in je gledal tako mrko, da je Jernej izpustil pregrajo ter upognil hrbet še niže.

»Saj sem razložil svojo zgodbo po vrsti, brez laži in brez olepšav: tako se je godilo in nič drugače. Kaj bi še pripovedoval, čemu bi prežvekoval? Vaša je sodba in beseda, ne moja! Vi ste zdravnik; pokazal sem rano, pa jo zacelite!«

Zmerom bolj se je čudil sodnik in zmerom bolj osorno je gledal; tudi pisar se je smejal zmerom bolj.

(Dalje prihodnjič)

Režiserski tečaj v Tinjah

V soboto, 13. dec. 1969, ob 13. uri smo se zbrali v domu duhovnih vaj v Tinjah, da se udeležimo režiserskega tečaja. Ta tečaj je organizirala Krščanska kulturna zveza skupno s Slovensko prosvetno zvezo z namenom, da vsem, ki se zanimajo za odrsko ustvarjanje, nudijo prvovrstno priliko, da izpolnijo svoje teoretično in praktično znanje na področju režije in maskiranja. Kot predavatelj je KKZ povabila tri odlične strokovnjake in sicer: režiserja Marjana Belina in Jožeta Vozny-ja, za maskiranje pa režiserja Maksa Furjana, ki je o tem objavil tudi že svojo knjigo.

Ta tečaj je bil predvsem informativnega značaja, režiserji so nam nakazali osnove teoretične in praktične napotke.

Režiser Marjan Belina nam je predaval o osnovah teoretične režije. Ta sega od izbire dramskega dela do premiere. Kot amaterji si ne moremo predstaviti koliko dela in truda, koliko potrpežljivosti in vztrajnosti zahteva pravilno in sistematično postopanje pri režiranju. Sprva mora režiser iskati in utrjevati odnose do dramskega dela. To doseže s tem, da ga prebere tolikokrat, da dobi pozitiven odnos do dramskega dela. Nato mora dramsko besedilo razčlenjevati, priti mora do osnovne teme. S tem ima hkrati tudi že osnovno idejo uprizoritve, in dramsko nasprotje. Toda s tem razčlenjevanje besedila še dolgo ni končano. Režiser mora poznati elemente dramskega dejanja: ekspozicijo, ki nam more točno povedati, kdaj in kje se drama dogaja in kdo so njeni glavni nosilci; sprožilni moment (razplet), ki sproži latentna obstoječa nasprotja; zaplet in vrh dramskega dogajanja, v katerem sta si »pozitivni« in »negativni« junak enaka in katastrofo, ki se konča navadno s

smrtjo. Ko ima režiser to ogrodje, razdeli besedilo na najmanjše možne enote — na kadre. Nazadnje režiser razčleni še dialoge, v kolikor so dramatični, ekonomski. Važno pri tem pa je, da zna brati tudi podtekst, to, kar je napisano med vrsticami. Skušati mora, da izlušči iz tega podteksta, kaj oseba hoče povedati, kaj misli z določenim stavkom.

Šele zdaj režiser razdeli vloge in začne z bralnimi in razčlembnimi vajami. V njih najprej pazi samo na pravilne akcente in izgovorjavo, nato pa skuša spraviti v prave odnose ritem, dinamiko in tempo podajanja. Sledi merilna vaja s tehniki, nato pa nastopne vaje: vaje za odrsko gibanje, izdelovanje vaje v prostoru, kompozicijske vaje v prostoru in s tehniki tehnična vaja za luč in osvetljavo. Pri prvi glavni vaji se režiser posveti predvsem glasbi, opremi in luči. Pri prvi generalki pa ima režiser še pravico, da kako napako popravi; pri drugi pa te pravice več nima, ker mora ves potek iti kot pri predstavi.

Režiser Jože Vozny pa nam je na podlagi Finžgarjeve »Razvaline življenja« pokazal osnove praktične režije. Pri tem je predvsem zahteval, da smo si napenjali možgane s tem, da smo poskušali dognati, kaj stoji v podtekstu. Za nas je bilo to seveda zelo težavno, toda g. Vozny nam je misli in namere podteksta obrazložil tako, da smo morali sami priti na zeleno vejo. Režiser mora namreč tako opisati igralcu vso zadevo, da sam poskuša priti do pravilne izvedbe tako v glasu kakor tudi v kretnjah. Igralec mora biti režiserjev soustvarjalec in ne režiserjeva papiga.

O maskiranju pa nam je predaval režiser Maks Furjan. Poudaril je, da so ljudje že

vselej bili mnenja, da mora maska biti v skladu s časom in besedilom, sploh s karakterjem vloge, npr. gledalcu bi takoj padlo v oči, če bi berač bil čudno oblečen. Posebno pa se je g. Furjan posvetil tehniki šminkanja. Našminkal je sedem prostovoljcev na podlagi »Razvaline življenja«, tako da je izraz njihovega obraza resnično odgovarjal njihovemu karakterju. Vendar zaradi pomanjkanja časa nismo prišli do tega, da bi vsak sam lahko poskusil svojo sposobnost v šminkanju, pa tudi, da bi se mogli podrobneje razgovarjati o vseh režiserskih problemih. Zato so vsi izrazili željo, da bi se po možnosti večkrat srečali na takem tečaju. Režiserji so obljubili, da bodo posredovali, da bi do ponovnega srečanja prišlo že v letošnjem letu. Res bi se z veseljem odzvali povabilu na take tečaje, vendar je treba ob koncu opozoriti še na eno: vsi tečaji in vsa predavanja ne pomagajo nič, če se tisti, ki je zainteresiran na odrskem ustvarjanju, sam ne trudi in se sam ne izpopolnjuje.

M. Lausegger

(Nadaljevanje s 3. strani)

teden, jo dobi za 100 šil. Lahko se bo kupila tudi sezonska karta za odrasle 400 šil., za otroke 200 šil. Kdor pa bo želel karto za vso sezono in celo družino, bo plačal 500 šil. Družina pa mora imeti vsaj tri člane. Šolarji, ki bodo na smuki z učiteljem, pri pouku telovadbe, bodo lahko karto dvakrat uporabili, t. j. praktično za polovico cene.

Družba gorske vlečnice Pliberk hoče na Peci razširiti svoje vlečnice in smučišča in rabi v to svrhu nadaljnjih stotisočev. Nekaj so letos sami prigrisodarili, pol milijona pa najeli. Prosijo občino Pliberk, da bi jim bila porok za 200 tisoč šilingov kredita. Za to poročstvo je glasovalo le 12 odbornikov, dočim so ostali bili proti nalaganju novih obveznosti že itak zelo obremenjene občine. Soglasno so sklenili, da se občina Pliberk proglašajo za stanovanjsko-naselbinsko občino, kar bo imelo za posledico, da bo moral vsak prodajavec stavbnega sveta, zastonj dati občini potrebno zemljo za napravo potov ali cest v naselje ali do stavbišča. Če bi se tega branil, mu občina lahko zemljo za ceste in pota tudi razlasti.

G. Albertu Raderju občina dovoli, da sme napraviti na občinski zemlji požiralnik za odtok, saj mislijo tisti kos zemlje z njim zamenjati, da bi prestavili teniška igrišča na drugo mesto pri mestnem kopaljšču.

Mizarski mojster Hermann Kuschej in podjetnik Štefan Liesnig imata pred svojima hišama do obvozne ceste še nekaj občinske zemlje. Ker so gradnjo paralelne ceste z obvozno dokončno opustili, je občinski odbor sklenil prodati te preostale kose mejašema. Kvadratni meter stane 30 šil. Zemljišče bodo lahko uporabljali za zeleno trato in za vožnjo. Ne bodo pa smeli tam skladati desk ali kvadrov, kar bi kazilo lice mesta.

Z novim letom so napredovali nastavljeni: Štefan Milavec, Hans Miklautsch in Jožef Kapp za mestne nadzornike in se uvrstijo v višje plačne stopnje. Prav tako bo napredovala uslužbenka Sonja Müller in se ji da več plače.

Drugi uslužbenci pa napredujejo po predpisani lestvici oziroma po opravljenih izpitih. Vodju občinskih uradov, gosp. Obertautschu, se h plači primakne še ena stopnja, kot nagrada za zvesto delo, saj namerava stopiti v letošnjem letu v pokoj.

Cesta iz Šmarjete ima zelo slab priključek na guštanjsko cesto, saj pelje ta deloma v globači in zavoju in je treba pri srečanju večkrat zadenjsko voziti, ker se ni mogoče umikati. Mestni svetnik Anej Kolenik bi pa dal, proti plačilu, na razpolago zemljo za napravo nove ceste. Posekal bi starodavne dobe — hraste, da bi cesto tam razširili in jo nato vzhodno od bajte speljali na guštanjsko deželno cesto. Ta načrt naj bi preveril gradbeni odbor, potem bi se pogovorili z deželno, da bi že zdaj ob gradnji nove ceste na državno mejo

predvideli tudi ustrezni priključek za šmarješko cesto.

KAZAZE

(Kulturna prireditev mladih)

Kulturna doživetja bogatijo in povezujejo gledavce in prireditelje. Da ima tozadevno tudi danes posebno moč naša pesem, se je spet jasno pokazalo pri kulturni prireditvi naših mladih ob prazniku sv. Miklavža, ki smo jo doživeli na praznik Brezmadežne pri Ilgu. Kljub gripi, ki je zajela tudi naše vasi, smo napolnili dvorano. Razveselili smo se, da so prišli k nam tudi mladi prijatelji iz sosednjih far.

Naša dekleta, fantje in otroci so se spet potrudili, da bi nam pripravili čim več veselja in lepega doživetja. Ker si je vsak po svoje prizadeval, da bi svojo nalogo čim bolj izpolnil, se jim je tudi posrečilo, da so dosegli svoj cilj.

Velike zasluge za harmonično, živahno prireditev ima naša delavna učiteljica, gđc. Nežika Pisjak, ki se je trudila in s svojimi talenti učila in vodila igravce in otroke in nas v zelo duhoviti, posrečeni povezavi vodila od pesmi do pesmi, da smo se mogli še bolj živeti v njihovo vsebino in izpoved. Njej velja za to naše posebno priznanje in hvaležnost.

Ob začetku in koncu pevskega sporeda so nas razveselila naša dekleta z duhovnimi popevkami in s priljubljenimi, novejšimi ljudskimi napevi kot »Pomlad na deželi«, »Če te srce boli« in drugimi, ki jih je živahno spremljal s harmoniko mladi Mežnarjev Jakej iz Doba. Zelo smo mu hvaležni za njegovo idealno naklonjenost, s katero je olepšal prepevanje dekliskega zbora.

Da petje ne pozna nobenih meja, tudi ne glede mladosti, nam je pokazala naša pogumna petletna Pepca Kovač, ki seveda še ne zna brati, zna pa že lepo peti. Nenavaden, ljubeč prizor je bil njen nastop, ko nam je zapela o rožci,

ZA LETO 1970 ŽELI TRGOVSKO PODJETJE

Valentin in Angela Blažej

TER VSI NASTAVLJENCI, SVOJIM SORODNIKOM, ODJEMALCEM IN ZNANCEM ZDRAVO IN SREČNO, TER USPEHA POLNO NOVO LETO!

ki ji je ime zadovoljnost. Pa se v svoji nedolžnosti tudi ni ustrašila Miklavža in mu v pesmi izpovedala »Jezus med nami prebiva«. Seveda jo je Miklavž zato še posebno pohvalil in obdaril.

Komaj je zajel oder številni živčav naših otrok, ki so pod vodstvom gđc. učiteljice Nežike prisrčno in doživeto zapeli vrsto lepih, deloma zelo veselih pesmi.

Z deklamacijami pa so poživili prireditev gimnazijec Jože Komar in Herbert Kapeller, gimnazijka Nežika Božič, Sonja Schweinzer in Sonja Kollmann.

Gimnazijka Helga Samič in Kogelnikova Micka Komar pa sta lepo predstavljali angele pri igri, ki so jo igrali naši fantje. Kratka igra, ki jo je prav za lanski Miklavžev praznik napisala znana tržaška pisateljica in pesnica Darinka Konc, je lepo uspela, ker so se vsi igravci, nebeški ključar sv. Peter, Miklavž, angeli in hudobci, zelo potrudili in jo odločno in doživeto podali. Da bi le res tudi v življenju bilo tako kot v igri, da bi hudobni duh imel čim manj pravice do nas!

Veliko veselja so nam pripravili naši mladi, veliko dobre volje in smeja pa je ob svojem nastopu prinesel med nas tudi Miklavž, ki je že s prvimi besedami s svojo hudomušnostjo in prijaznostjo zaigral na srčne strune in takoj osvojil naša srca.

CELOVEC

Na graški univerzi je tik pred božičnimi prazniki, 19. decembra 1969, promoviral za doktorja medicine g. Igor Ogris iz Celovca. Mlademu doktorju prav iskreno čestitamo!

1969: Napredni koroški kmetje in njihova

Kmetijska zbornica gledajo spet na leto uspehov!

Narejen je bil spet korak naprej na avstrijski poti agrarne politike!

Previški, ki so nas tlačili, so odstranjeni!

Preokret v proizvodnji (manj mleka, več mesa — manj krušnega, pa več krmilnega žita ter koruze) je v polnem teku. Grozdeče »gore« so se znižale. Tudi bodoče težave bomo zmagali.

Prodajni trgi so ustaljeni!

Ker se je posrečilo izravnati tržišča, se je vir dohodkov v kmetijstvu izboljšal. Gozdarstvo je s svojo tržno uravnano proizvodnjo utrdilo ogrožen lesni trg. Na ta način je obvarovalo pred krizami tudi njemu podrejene stroke in delovna mesta.

Pot k sodelovanju je prosta!

Pridelovalne skupnosti in krožki sodelujejo po vsej deželi z drugami in z obrtno-gospodarsko stroko. Stroške investicij racionalizacije v zvezi z napredujočo tehniko skupno nosijo strojni krožki in gozdarska združenja.

Preureditev naše zbornične organizacije napreduje!

Naše poklicno zastopstvo ne sme pustiti, da ga razvoj kratko malo potegne za seboj. Nasprotno: ta razvoj mora ono tako rekoč prehiteti in ga uravnati. Koroška kmetijska zbornica je to nalogo vedno uspešno znala izvesti in bo tako tudi v bodoče ravnala.

Koroški napredni kmetje in njihova

Kmetijska zbornica so usmerjeni v bodočnost

v korist celotnega gospodarstva,
v korist nas vseh,

V KORIST KOROŠKE DEŽELE!